FFORWM MYNEDIAD LLEOL BRO MORGANNWG

Cofnodion cyfarfod a gynhaliwyd ar 9 Ebrill, 2025.

Yn Bresennol: I.A.N. Perry (Cadeirydd); W.A. Hennessy (Is-Gadeirydd);
S. Campbell, I. Fraser, G. Thomas a Cynghorwr E. Williams.

Hefyd yn bresennol: G. Davies (Ysgrifenydd), D. Hunt ac A. Briscombe (Cyngor Bro Morganwg) ac T. Cottnam (Cyfoeth Naturiol Cymru).

(a) Ymddiheuriad Am Absenoldeb –

Derbyniwyd hwn gan y J. Cole, S. Gaffney, K. Lucas, S. McMillan a P. Walsh.

(b) Cofnodion –

CYTUNWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 24 Gorffennaf, 2025 fel cofnod cywir.

(c) Aelodaeth Fforwm Mynediad Lleol –

Hysbysodd G. Davies (Ysgrifennydd) y Fforwm fod I. Buckley ac F. Coleman wedi cyflwyno eu hymddiswyddiadau yn ddiweddar. Mynegodd y Fforwm ei ddymuniad i ddiolch i'r ddau am eu cyfraniadau, yn enwedig i F. Coleman a oedd wedi bod yn aelod o Fforwm Mynediad Lleol Bro Morganwg ers ei sefydlu yn 2003.

Hefyd, hysbysodd G. Davies y Fforwm y byddai angen ailgyfansoddi Fforwm newydd o fis Tachwedd eleni, felly byddai ymarfer recriwtio yn cael ei gynnal ymlaen llaw.

(d) Trosolwg o gyflawniadau – Tîm Hawliau Tramwy Cyhoeddus –

Cynghorodd y Rheolwr Mynediad i Gefn Gwlad y Fforwm am y gwaith a'r cyfraniadau amhrisiadwy a wnaed gan yr holl wirfoddolwyr a gynorthwyodd y Tîm Hawliau Tramwy Cyhoeddus i gynnal y rhwydwaith.

O ran y rhaglen Gwella Mynediad i'r Arfordir, cynghorodd D. Hunt (Rheolwr Mynediad i Gefn Gwlad) fod dros 550 o ddarnau o ddodrefn wedi'u gosod dros y flwyddyn ddiwethaf, a oedd yn cynnwys 11 pont droed a thros 260 o gatiau metel o wahanol fathau. I dîm bach, roedd hynny'n gamp sylweddol a ddylai hefyd ddarparu gwelliannau hirhoedlog i hygyrchedd y rhwydwaith.

Ar ben hynny, roedd 15 o giât 2 mewn 1 wedi'u gosod ochr yn ochr â 69 o giât i gerddwyr, 180 o giât mochyn, 12 o bontydd, dros 200 o bostiau caeau a bron i 50 o bostiau ochr y ffordd. Hefyd, roedd gwelliannau wedi'u cynnwys yn cynnwys rhai cynlluniau untro ar gyfer ail-wynebu, draenio, grisiau concrit ac atgyweirio llwybrau pren. Mynegodd y Rheolwr Mynediad i Gefn Gwlad ddiolch a gwerthfawrogiad am yr

ymdrechion a'r gwaith caled i'r Tîm Ceidwaid a wnaeth y rhan fwyaf o'r gwaith gwella. Roedd hefyd yn bwysig cydnabod, trwy eu cysylltiadau â thirfeddianwyr, fod ystod y gwaith gwella wedi'i ehangu.

Cyfeiriodd y Rheolwr Mynediad i Gefn Gwlad at waith parhaus gyda Chyfoeth Naturiol Cymru drwy arian grant a ddarparwyd drwy Lywodraeth Cymru, a oedd yn cynnwys cynlluniau fel rholio'r llwybr arfordirol yn ôl ym Mhwynt Larnog ynghyd ag ail-wyro'r llwybr yn Llanddunwyd. O ran gwelliannau mynediad arfordirol, a fydd yn bennaf ar gyfer llwybr arfordir Cymru, roedd y toriadau a'r clirio llystyfiant blynyddol ynghyd ag unrhyw waith gwella arall a nodwyd ar hyd y ffordd. O Grant Gwella Mynediad i'r Arfordir y llynedd, llwyddodd y Cyngor i osod tair pont droed arall ac amrywiol welliannau i bostiau marcio a giât mochyn. Roedd Swyddogion Hawliau Tramwy i fod i gyfarfod â Swyddog Llywodraeth Cymru dros yr ychydig wythnosau nesaf i gerdded drwyddynt a dangos iddynt y gwaith a oedd wedi'i gwblhau.

Ymhlith y cyflawniadau nodedig eraill roedd amryw o waith gwella a hawliau caniataol y ffyrdd yng Nghoed Randall a Chroes y Tir Comin a Dinas Powys, er enghraifft gyda dros 8 cilomedr o fynediad llwybr ceffylau newydd wedi'i roi trwy gytundebau caniataol gyda pherchnogion tir preifat a thros gilomedr o lwybr wedi'i ail-wynebu a oedd yn cynnwys ailagor a chlirio llwybrau wedi'u blocio a'u colli. Roedd 36 o gatiau mynediad newydd wedi'u gosod a mwy nag 20 o gatiau presennol wedi'u hatgyweirio. Codwyd 50 o bostiau marcio ffordd newydd ac roedd amryw o arwyddion rhybuddio ceffylau newydd wedi'u codi gan yr Adran Briffyrdd. Yn ogystal, roedd dros 700 metr o wrychoedd newydd wedi'u gosod a channoedd o goed newydd wedi'u plannu a darnau newydd o wrychoedd brodorol. Roedd pont droed newydd wedi'i gosod yng Nghwm Mawr gan y barnwyd ei bod yn angenrheidiol i'r hen lwybrau pren gael eu disodli gan rai plastig a oedd â hyd oes disgwyliedig o dros 20 mlynedd.

Cynghorodd y Rheolwr Mynediad i Gefn Gwlad ymhellach ei bod yn bwysig nodi bod y cyllid grant presennol gan Gyfoeth Naturiol Cymru i fod i ddod i ben y flwyddyn nesaf a dod i ben erbyn mis Mawrth 2026. Felly roedd trafodaethau gyda Llywodraeth Cymru a Chyfoeth Naturiol Cymru yn parhau o ran grantiau cynnal a chadw.

Gofynnodd I. Fraser a oedd unrhyw ddiweddariad wedi bod mewn perthynas â deddfwriaeth newydd ynghylch rhoi mwy o fynediad i feiciau i hawliau tramwy. Mewn ymateb, cynghorodd y Rheolwr Mynediad i Gefn Gwlad nad oedd wedi cael gwybod am unrhyw beth ond y byddai'n ei ddilyn i fyny gyda Chyfoeth Naturiol Cymru.

Nododd y Fforwm mai cyfrifoldeb yr Heddlu oedd gorfodi a defnyddio e-sgwteri ar y llwybr arfordirol.

(e) <u>Sylwadau ar y Rhwydwaith gan Aelodau'r Fforwm Mynediad Lleol</u> –

Cyflwynodd G. Davies (Ysgrifennydd) yr eitem gan ddatgan y byddai'n gyfle da i aelodau'r Fforwm Mynediad Lleol roi rhai o'u harsylwadau ar rwydwaith Hawliau Tramwy ar draws Bro Morganwg.

Llongyfarchodd I. Fraser y tîm am osod gatiau mochyn a dywedodd ei fod wedi derbyn llawer o adborth cadarnhaol ar gyflwr y llwybrau gan gerddwyr a gyfarfu â nhw ar hyd llwybrau penodol.

Cyfeiriodd y Cynghorydd E. Williams at Fforwm Llwybrau Troed Llanilltud Fawr lleol a oedd wedi gwneud sylwadau ar yr wyneb rhagorol ar ran Cwm Mawr o'r llwybr.

Gofynnodd y Cadeirydd, I. Perry, a oedd unrhyw ddiweddariad mewn perthynas â datblygu ap newydd ar gyfer ffonau symudol. Mewn ymateb, dywedodd D. Hunt nad oedd unrhyw broblemau wedi'u hadrodd mewn perthynas â'r ap a oedd yn gweithio fel y disgwyliwyd.

Dywedodd I. Perry, Cadeirydd, fod Llwybr Treftadaeth y Mileniwm o amgylch Sant Nicolas a Thresimwn wedi cael ei effeithio'n ddifrifol gan law a llifogydd a gofynnodd a ellid ymchwilio i hynny. Yn ogystal, yn ardal Thresimwn roedd problem o hyd gyda chaeau sy'n cynnwys llwybrau yn cael eu haredig a oedd yn ei gwneud hi'n anodd i gerddwyr.

Wrth gloi'r eitem, diolchodd D. Hunt i'r aelodau am eu harsylwadau a byddai'r adborth yn cael ei gymryd yn ôl a'i weithredu.